

Krzysztof Oleksak
Przewodniczący Zarządu Krajowego
Członek Prezydium OPZZ

ZKP - 1604/11/19

Warszawa, dnia 28 luty 2019r

Pan
nadbryg. Marek Jasiński
Z-ca Komendanta Głównego
Państwowej Straży Pożarnej

Szanowny Panie Komendancie,

Zarząd Krajowy Związku Zawodowego Strażaków „Florian” negatywnie opiniuje przesłany w dniu 18 lutego 2019 r. projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej.

Negatywne stanowisko związku zostało poprzedzone możliwie dokładną analizą przesłanego projektu oraz konsultacjami ze wszystkimi Zarządami Wojewódzkimi Związku.

Na wstępie chcemy zaznaczyć, że Związek Zawodowy Strażaków „Florian” widzi potrzebę wprowadzenia zmian do obowiązującego obecnie rozporządzenia z 2008 r. niemniej jednak muszą być to zmiany poprawiające obecny stan prawny. W naszej ocenie faktycznie zapisy zmian w rozporządzeniu nie odpowiadają temu założeniu, a nawet są sprzeczne z ogólnie słusznymi tezami zawartymi w jego uzasadnieniu.

Analiza projektu rozporządzenia MSWiA w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny pracy w naszej ocenie wskazuje, że wiele z proponowanych zmian w tym akcie prawnym jest z naszej perspektywy zupełnie nie do zaakceptowania, część zapisów jest nieprecyzyjna i wprowadza jeszcze więcej wątpliwości co do stosowania

Związek Zawodowy Strażaków „FLORIAN” Zarząd Krajowy
ul. Podchorążych 38, 00-463 Warszawa
Tel. (0-22) 523-31-00; fax. (0-22) 523-31-01; e-mail: przewodniczacy@zszflorian.pl
KRS 0000172302 REGON 010232398 NIP 536-11-07-093

przepisów bhp w PSP (jeśliby zostały wprowadzone w proponowanym kształcie), a dalsza część słusznych w istocie pomysłów zmian wymaga doprecyzowania i skorelowania z wymaganiami innych obowiązujących przepisów.

I tak:

a) Dział Pierwszy. Przepisy ogólne

Niektóre definicje unormowane w projekcie rozporządzenia są niepotrzebne gdyż są wystarczająco jasno zdefiniowane odrębnie (np. akwen), inne natomiast zdefiniowane są nieprecyzyjnie lub nawet niezgodnie z ogólnym przepisami bhp – dla przykładu czynnik niebezpieczny zdefiniowano jako „czynnik, którego oddziaływanie prowadzi lub może prowadzić do urazu” – nie uwzględniono przy tym, że definicja ta powinna być znacznie szersza i uwzględniać poza urazem inne natychmiastowe pogorszenia się stanu zdrowia lub nawet śmierć (patrz bez urazowe zatrucia). Projektodawca taką definicją wprowadza ograniczenie, na które nie sposób wyrazić zgody, gdyż w takim brzmieniu np. gazy toksyczne (w tym tlenek węgla) przestałyby spełniać definicję czynnika niebezpiecznego w myśl naszych przepisów branżowych. Kolejnym przykładem takiej wymagającej zmian definicji jest „jednostka ratowniczo – gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej”. Wydaje się słusznym spostrzeżenie, że chodzi raczej o obiekty PSP wykorzystywane na potrzeby JRG i czasowych posterunków.

Kolejnym przykładem jest definicja środków ochrony indywidualnej strażaka. Definicja jest na tyle ogólnikowa, że w gruncie rzeczy nie wiadomo co realnie jest zaliczane do środków ochrony indywidualnej, a dodatkowo projektodawca w dalszej części rozporządzenia nie „korzysta” ze zdefiniowanego przez siebie terminu – proszę zwrócić uwagę na brzmienie § 17 projektu rozporządzenia (nasuwa się tutaj wątpliwość co jest w takim razie środkiem ochrony indywidualnej, a co wyposażeniem osobistym) § 30 projektu rozporządzenia (nasuwa się tutaj wątpliwość, czy w związku z tym odzież specjalna jest środkiem ochrony indywidualnej), § 39 (nasuwa się kolejna wątpliwość czy aparat ochrony dróg oddechowych jest środkiem ochrony indywidualnej czy też wyposażeniem osobistym. Zapisu projektu rozporządzenia wynika jakoby było to wyposażenie osobiste – czym w rzeczywistości z pewnością nie jest, winien być natomiast środkiem ochrony indywidualnej) lub np. § 79 (nasuwa się kolejna wątpliwość czy sygnalizator bezruchu jest środkiem ochrony indywidualnej strażaka) itd., itd. Według naszego stanowiska definicja środków ochrony indywidualnej wymaga znacznego doprecyzowania, a wręcz na wzór innych przepisów

zawarcia w definicji otwartego katalogu środków ochrony indywidualnej, a następnie konsekwentnego posługiwania się tak zdefiniowanym pojęciem w dalszej części rozporządzenia bhp.

b) „Wymagania bezpieczeństwa i higieny służby w zakresie użytkowania obiektów przeznaczonych dla jednostek ratowniczo – gaśniczych Państwowej Straży Pożarnej”

Zapis projektu rozporządzenia wprowadzający w § 5 ust. 11 istotną zmianę w stosunku do obecnie obowiązującego rozporządzenia bhp z 2008 r. zamieniając parametr minimalnej średnicy otworu w stropie (1,15m) na odległości z każdej strony minimum 0,45 m w skrajnych przypadkach (tj. najmniejszej średnicy słupa ześlizgu) prowadzi w gruncie rzeczy do pogorszenia warunków bezpieczeństwa w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów. Zdaniem Związku niezasadny – mogący prowadzić do poważnych zagrożeń jest wprowadzany projektem rozporządzenia zapis § 5 ust. 14 który daje możliwość zmniejszania odległości słupa ześlizgu (i tak bardzo małej 1,0 m) od przeszkód, w tym np. pojazdów pożarniczych. Powoływanie się w uzasadnieniu, że taka zmiana pozwoli „otworzyć” ześlizgi niespełniające wymagań w istniejących obiektach JRG jest zdaniem związku niezasadna. Ta zmiana w znaczny sposób może pogorszyć warunki bezpieczeństwa dla strażaków korzystających ze ześlizgu.

Zauważamy również, że w projekcie „mieszana” jest definicja pomieszczeń higieniczno – sanitarnych. Z jednej strony projekt rozporządzenia nie definiuje inaczej niż to jest w ogólnych przepisach bhp pomieszczeń higieniczno – sanitarnych, a nawet w § 12 odwołuje się bezpośrednio do przepisów Kodeksu pracy natomiast w § 11 wskazuje jakoby szatnie (pkt. 6), czy pomieszczenia do przechowywania środków ochrony indywidualnej i sprzętu (pkt. 1) nie były pomieszczeniami higieniczno – sanitarnymi. Zdaniem związku nasze przepisy branżowe bhp powinny w dużej mierze odpowiadać ogólnym przepisom bhp i kształtować tożsame definicje i wymagania.

c) „W zakresie wymagań dotyczących szkoleń wstępnych i okresowych z zakresu bezpieczeństwa i higieny służby w Państwowej Straży Pożarnej”

Jeśli zdecydowano się na wprowadzenie do przedmiotowego rozporządzenia nowego działu (działu czwartego) określającego wymagania dotyczące szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby w Państwowej Straży Pożarnej to w ocenie Związku niedopuszczalne jest aby ten sam akt prawny nie zawierał m.in. ramowych programów

szkoleń dla poszczególnych grup stanowisk – w uzasadnieniu projektu rozporządzenia wskazano, że opracowane centralnie programy szkolenia będą określały cele, metody prowadzenia szkoleń i organizacji szkoleń. W ocenie Związku ww. „opracowane centralnie programy szkolenia” powinny stanowić np. załącznik do rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków PSP. Bez programów szkolenia wprowadzanie zapisów działu czwartego jest poważnie niekompletne, co w przyszłości może przynieść odwrotne skutki o zamierzonych.

Zupełnie nie do zaakceptowania jest przyjęta w zapisach projektu rozporządzenia idea, że szkolenie okresowe organizowane będzie nie rzadziej niż raz na 3 lata. Zapisy rozporządzenia de facto pomijają w szkoleniu m.in. Dowódców JRG, Kierowników komórek organizacyjnych oraz kierowników jednostek organizacyjnych (tj. Komendantów i ich zastępców).

Co do zaproponowanego czasookresu dla systemu zmianowego JRG to ZZS Florian wychodzi z założenia, iż należałoby przyjąć, że stanowiska począwszy od strażaków – ratowników do najwyższych „nie kierowniczych” stanowisk JRG odpowiadają stanowiskom robotniczym, na których występują szczególnie duże zagrożenia dla bezpieczeństwa lub zdrowia – i w takim razie zasadnym jest przyjęcie, że szkolenia okresowe powinny być realizowane **nie rzadziej niż raz w roku**, w korelacji z programem rocznego programu doskonalenia zawodowego.

Związek wnosi również uwagi dotyczące przewidzianych projektem zapisów w zakresie osób, które miałyby prowadzić szkolenie okresowe strażaków. Zdaniem Związku przewidziane projektem szkolenie dla strażaków prowadzone przez Dowódców JRG i Kierowników jednostek organizacyjnych, dla których tym samym rozporządzeniem nie przewidziano szkoleń (projekt rozporządzenie nie zawiera wymagać w zakresie kwalifikacji i szkoleń jakie mieliby posiadać - oczywiście poza pożarniczymi, które wynikają z odrębnych przepisów prawa) jest nie do przyjęcia. Stoimy na stanowisku „że rozporządzenie powinno zawierać w układzie tabelarycznym wykaz szkoleń, po których osoba szkoląca jw. nabywa uprawnienia.

Związek prezentuje stanowisko, że szkolenie wstępne i okresowe w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny służby strażaków powinno być jednym z ważniejszych aspektów – precyzyjnie unormowanym w naszych resortowych przepisach. Właściwie zbudowany system szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny służby strażaków powinien się przyczyniać

do ograniczania występujących zagrożeń powodujących wypadki i choroby (w tym choroby zawodowe) wśród strażaków. Obecny kształt projektu rozporządzenia nie realizuje tego celu i jako taki wg naszego stanowiska jest nie do zaakceptowania.

d) „wymagania bezpieczeństwa i higieny służby podczas ćwiczeń i szkolenia”

Związek zajmuje stanowisko, że w § 58 ust. 2 należy wykreślić słowa "egzaminów, inspekcji, testów", a kryterium czasowe pozostawić tylko dla zawodów sportowych. Jeśli takie stanowisko związku nie zyskuje akceptacji to naszym zdaniem bardziej właściwe biorąc pod uwagę bezpieczeństwo ratowników niż proponowane w projekcie rozporządzenia znajdują się w obecnie obowiązującym rozporządzeniu z 2008 r. w § 37.

Każde sprawianie sprzętu i prowadzenie działań podczas egzaminów, a zwłaszcza inspekcji pod presją założonego czasu wykonania zadania powoduje wzrost nerwowości u ćwiczących, a co za tym idzie większą możliwość odniesienia kontuzji lub urazu. Przeprowadzający test, sprawdzian lub inspekcję jest w stanie bez kryterium czasowego stwierdzić czy zadanie nałożone na ćwiczących wykonane zostało sprawnie i zgodnie z elementami sztuki pożarniczej.

Tym bardziej, że obowiązujące rozporządzenie w sprawie BHP w paragrafie 37 precyzuje szeroki katalog czynności, podczas których obligatoryjnie nie stosuje się kryterium czasowego a ust. 2 dopuszcza stosowanie kryterium czasowego jedynie podczas egzaminów, testów i sprawdzianów tylko w odniesieniu do pkt. 8 i 9 ust. 1 tj. zajęć na wodzie i wysokości oraz poniżej poziomu terenu, a także z użyciem psów ratowniczych. W obowiązującym obecnie rozporządzeniu nie ma wzmianki o zezwoleniu na kryterium czasowe do ćwiczeń podczas inspekcji.

e) „wymagania bezpieczeństwa i higieny służby podczas prowadzenia działań ratowniczych podczas gaszenia pożarów i w warunkach ograniczonej widoczności”

Zdaniem Związku słusznym wydaje się uzupełnienie zapisów tego rozdziału (np. w § 79) o obowiązek wykorzystywania będących na wyposażeniu JRG PSP kamer termowizyjnych.

f) „wymagania bezpieczeństwa i higieny służby podczas używania pojazdów pożarniczych i innych środków transportu”

Niecelowym wydaje się proponowany zapis w § 65 formułujący zakaz zakładania „aparatów ochrony układu oddechowego” podczas jazdy pojazdem pożarniczym. Wydaje się

jasnym, występujący wcześniej zapis, że konieczne jest używanie przez załogę pojazdu pasów bezpieczeństwa – ma to w tym przypadku priorytet. Jeśli w pojeździe pożarniczym jest możliwość zakładania aparatu powietrznego z zapiętymi pasami bezpieczeństwa to niecelowym jest wprowadzanie proponowanego zakazu.

Część uwag wraz z propozycjami alternatywnych zapisów zawarliśmy w załączonej tabeli zgodnie z przesłanym wzorem.

Nadmieniamy jednocześnie, że mamy cały szereg innych, w tym drobniejszych uwag, które przy uwzględnieniu głównych zaproponowanych przez nas zmian w trybie roboczym będą mogły być omówione i ewentualnie uwzględnione.

Podsumowując, uważamy, że rozporządzenie w obecnym brzmieniu nie może zostać zaakceptowane i winno być przedmiotem dalszych prac.

Z poważaniem

Krzysztof OLEKSAK

Załączniki:

1. Tabela uwag do projektu rozrządzenia BHP w PSP

Otrzymują:

1. adresat
2. a/a